

Årets Ossietzkypris tildeles frie ytrere fra Afghanistan

21. oktober 2021

Ossietzkyprisen 2021 tildeles frie ytrere fra Afghanistan, representert ved poeten, forfatteren og journalisten Samay Hamed. Prisen gis for deres fremragende innsats for ytringsfriheten og landets sivilsamfunn gjennom de siste 20 årene.

Afghanske ytrere er både aktivister, journalister, forfattere, poeter, filmskapere, redaktører, fotografer, kunstnere og andre som ved bruk av fredelige midler har fremmet ytringsfrihet. De finnes blant alle grupper i landet, uavhengig av kjønn, alder og etnisitet. De er mennesker fra alle samfunnslag, både fra urbane og rurale områder.

Det mangfoldige og aktive sivilsamfunnet har vært en av de fremste forkjemperne for demokrati i Afghanistan de siste 20 årene. Ytringsfriheten har blitt styrket gjennom et stort antall bokutgivelser, tidsskrifter, aviser, radio- og tv-kanaler, og sosiale medier. Frie ytrere har arbeidet for å skape et tolerant, åpent og inkluderende samfunn. Deres pågangsmot, vilje og drivkraft har bidratt til å styrke afghaneres identitet, kulturforståelse, kunnskap, verdensoppfatning, kritiske tenkning, og tilgang til informasjon, åndsverk og litteratur.

Afghanistan er et av de landene i verden hvor det er farligst å være journalist, og siden 2004 har det blitt rapportert mer enn 80 drap på journalister³. Denne overhengende faren gjelder også andre ytrere. Både før og etter at Taliban ble styrtet i 2001, har tusenvis av ytrere blitt truet, forfulgt, torturert, fengslet og drept. Etter Talibans statskupp i august 2021 er situasjonen for ytrere i landet nå farligere enn noensinne.

Kvinnelige ytrere, inkludert aktivister, journalister, TV-personligheter, jordmødre og universitetslærere, har de siste 20 årene brutt ned sosiale, politiske og økonomiske barrierer for kvinner og jenter over hele Afghanistan. I det nåværende Taliban-styrte Afghanistan frykter kvinnelige ytrere for å bli drept, voldtatt og/eller kidnappet. Antall kvinner som blir drept er nå på sitt høyeste nivå siden 2009⁷. Antall kvinnelige journalister i Afghanistan har blitt redusert med en tredel de siste syv årene. Siden Taliban kom til makten i august 2021, har antallet blitt ytterligere redusert fra hele 700 til bare 100 i Kabul⁸.

Samay Hamed: En pioner

Abdul Samay Hamed er en av Afghanistans mest kjente forfattere og kulturpersonligheter, og en primus motor for ytringsfriheten. Han er utdannet lege, men er først og fremst kjent for sitt arbeid som journalist, karikaturtegner og forfatter, særlig innen poesien – den dominerende sjangeren i afghansk litteratur. Hamed var også drivkraften bak etableringen av Norsk PENs søsterorganisasjon Afghansk PEN og Forfatternes hus i Kabul, et ledende

senter for litteratur og ytringsfrihet i landet. Afghansk PEN har i flere år mottatt støtte fra norske myndigheter. Med sitt viktige bidrag til ytringsfriheten og kulturlivet i Afghanistan, er Hamed en verdig representant for afghanske ytrere.

Prispengene er øremerket ytrere i Afghanistan og deres arbeid for ytringsfrihet.

Overrekkelsen av Ossietzkyprisen 2021 vil skje 15. november 2021 på Litteraturhuset i Oslo.

Om Ossietzkyprisen

Norsk PEN deler årlig ut Ossietzkyprisen for fremragende innsats for ytringsfriheten. Prisen deles ut til en person eller institusjon som over noe tid, eller i forbindelse med en spesiell sak eller hendelse, har gjort en særlig innsats for ytringsfriheten. Prisvinner bør ha en tilknytning til Norge, personlig eller i forbindelse med den aktuelle saken.

Om juryen

Juryen består av Norsk PENs styre. Alle kan nominere kandidater til Ossietzkyprisen. Kandidatene vil bli presentert for juryen, og deres oppgave er å evaluere kandidatene og identifisere prisvinneren.